

Specializovaná mapa s přehledem architektonických děl Josepha Hardtmutha v krajině

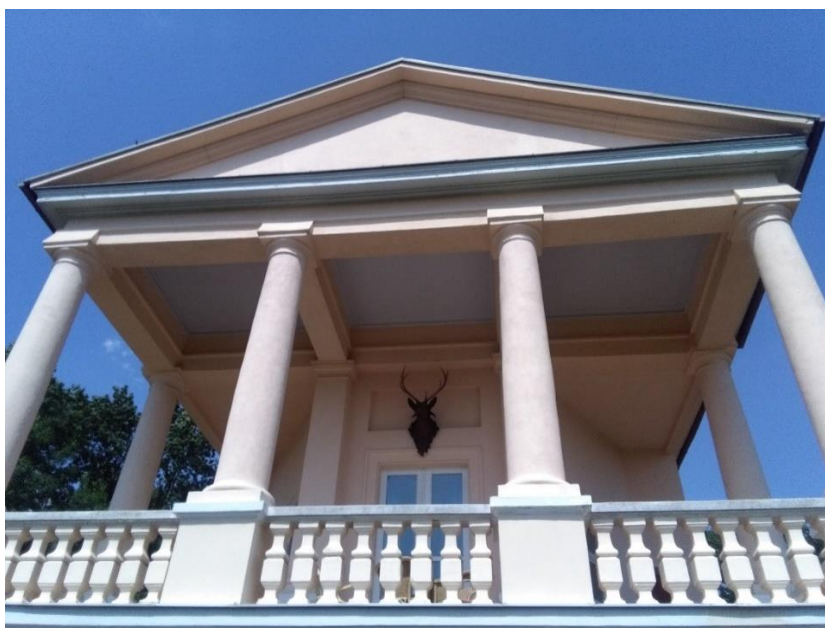
Realizováno v rámci projektu „Hardtmuth – od uhlu k tužkařskému impériu“

(NAKI-kód DG18PO20VV003).

SPECIALIZOVANÁ MAPA S ODBORNÝM OBSAHEM

Výzkumná aktivita:

Výsledek vznikl na základě podpory při řešení projektu DG18PO20VV003; „Hardtmuth – od uhlu k tužkařskému impériu“, který naplňuje specifické cíle 2.1 a 2.3 Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity, financovaného Ministerstvem kultury ČR.

Lednice – lovecký zámek, (foto J. Drozda)

Předkládající organizace:

Národní zemědělské muzeum, s. p. o.

Autoři předkládaného výstupu:

Mgr. Hana KRÁLOVÁ, Ph.D., Ing. Jiří DROZDA, Mgr. Et Mgr. Daniel Lyčka, Mgr. Lenka Šabatová, PhDr. Pavel Borský, PhDr. Dagmar Černoušková, Ing. Zdeněk Novák, Ing. Roman Zámečník, Ph.D.,

Archivní a terénní průzkum:

Mgr. Hana KRÁLOVÁ, Ph.D., Ing. Jiří DROZDA, Mgr. Et Mgr. Daniel Lyčka, Mgr. Lenka Šabatová, Ing. Zdeněk Novák, Ing. Roman Zámečník, Ph.D.,

Grafické zpracování:

Mgr. Hana Králová, Ph.D.; Ing. Jiří DROZDA

Odkaz:

<https://www.nzm.cz/veda-a-vyzkum/vedecke-projekty-a-vyzkumne-zamery/hardtmuth-od-uhlu-k-tuzkarskemu-imperiu>

Adresa uložení dokumentů:

Specializovaná mapa:

https://www.nzm.cz/file/6c59891cf1bfcba51c16f54f2a573a7f/34624/Nmap_Hardtmuth_Popis%20metod%20a%20v%C3%BDsledk%C5%AF.pdf

Popis metod a výsledků

https://www.nzm.cz/file/6c59891cf1bfcba51c16f54f2a573a7f/34624/Nmap_Hardtmuth_Popis%20metod%20a%20v%C3%BDsledk%C5%AF.pdf

Průvodní zpráva

https://www.nzm.cz/file/6c59891cf1bfcba51c16f54f2a573a7f/34624/Nmap_Hardtmuth_Popis%20metod%20a%20v%C3%BDsledk%C5%AF.pdf

I. SYNTÉZA KARTOGRAFICKY NEBO PROSTŘEDNICTVÍM GEOGRAFICKÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU (GIS) VYJÁDŘENÝCH BODOVÝMI NEBO PLOŠNÝMI ZNAČKAMI, PŘEHLEDNÉ VYJÁDŘENÍ JEVU KARTOGRAMEM

Základním prostředím pro tvorbu výstupů je geografický informační systém umožňující kombinaci několika vrstev a zobrazování jevů pomocí jejich geografické lokalizace v přehledové mapě nebo v kartogramu. Pro potřeby projektu bylo zvoleno Open Source GIS (Geografický Informační systém) QGIS umožňující vytváření analýz a tisk map, jejich správu, tvorbu a organizaci. Dále disponuje tento systém sadou nástrojů pro správu a analýzu geografických dat.

Použitý datový model:

Celý model vychází ze základní stavební jednotky geografického informačního systému geografické vrstvy, která obsahuje vždy prvky stejného typu. Pro potřeby této práce jsou využity dva typy vrstev: bodová (point) a plošná (polygon). Všechny použité tabulky používají zeměpisné souřadnice (šířka a délka) v systému WGS-84. Informace, které byly získány v jiném souřadném systému, byly před uložením do databáze transformovány do tohoto systému pomocí utilit a nástrojů dostupných na webových stránkách ČÚZK.

Podkladovou vrstvu tvoří přehledná mapa České republiky, která byla vytvořena na základě vybraných prvků databáze Open Street Map. Tato data byla kartograficky upravena (generalizována) a symbolizována s ohledem na budoucí použití podkladové mapy pro tvorbu specializovaných map, jako výsledků řešení projektu. V mapě byla výrazně potlačena vrstva komunikací a sídel. Ponechány byly pouze pro přehlednost dálnice a komunikace 1. třídy a zobrazena jsou pouze krajská a okresní města.

Specializovanou nadstavbu tvoří stavební objekty, jak byly v rámci projektu identifikovány a doplněny sématickými (popisnými) údaji. Vektorovými vrstvami specializovaného obsahu výsledné mapy jsou

- **bodová vrstva** - vztažné body, které představují vybrané objekty (předmět analýzy). Vztažné body reprezentují centroidy nebo retenční body jednotlivých zkoumaných objektů
- **polygonová vrstva**—hranice panství v držení Jana I. Josefa a Aloise I. Josefa v době působení Josepha Hardtmutha (kolem roku 1810)

Legenda nadstavbového obsahu byla zvolena s ohledem na četnost, rozmístění a kategorizaci jednotlivých objektů.

- **druh objektu**— jsou rozlišeny zří základní druhy objektů
  - Reprezentativní stavby (knížecí domy, zámky a voluptuární stavby zahrad a parků)
  - Patronátní stavby (kostely, školy a děkanství)
  - Hospodářské stavby (ovčín, cihelna, kravín, sladovna, pivovar apod.)

- **identifikace objektu** - identifikace objektu je v mapě zobrazena pořadovým číslem korespondujícím s číslem v databázi (viz. obr. 1)
- **plošné zobrazení hranic panství** - hranice panství v držení Jana I. Josefa a Aloise I. Josefa v době působení Josepha Hardtmutha (kolem roku 1810).

Obr. 1 - Výřez z přehledné mapy

Jednotlivé výstupy jsou provedeny ve vektorovém formátu PDF. Výsledná mapa je sestavena jako rastrová grafika v PDF (z důvodů rychlého tisku a možnosti dělení mapy do menších segmentů). Výsledná mapa je zpracována v měřítku **1:750 000** na formátu 594 × 841 mm (A1 landscape).

Pro lokality, ve kterých je kumulováno více objektů a je složitá jejich identifikace, byly zpracovány mapová okna ve větším měřítku.

Pro analýzu vzájemných vazeb architektonických děl Josepha Hardtmutha v krajině byly vytvořeny mapové výstupy zobrazující jednotlivé objekty pomocí složené značky. Piktogram vyjadřuje typ objektu, výplň autora plánů a obvod existenci objektu.

Obr. 2 – ukázka složené značky

 Akvadukt	 Pavilon
 Dvorec, statek	 Zámek
 Hrad, pevnost	 Ostatní
 Chrám	 kostel
 Minaret	 wall
 Obelisk	

Obr. 3 – piktogramy použité v analytických mapových výstupech

Obrys značky

- nerealizováno
- rekonstrukce
- výstavba
- zamýšlená výstavba

Výplň značky

- Hardtmuth
- Hardtmuth a Engel
- Hardtmuth a Kornhäusel
- Hardtmuth a Meißl
- nezjištěno
- údajně Hardtmuth

Obr. 4 – Význam obrysu a výplně značek pro jednotlivé druhy objektů

II. POPIS DOSAŽENÝCH PŮVODNÍCH VÝSLEDKŮ VÝZKUMU A VÝVOJE ZÍSKANÝCH NA PODKLADĚ VÝZKUMU URČITÉHO ÚZEMÍ, SEZNAM POUŽITÉ SOUVISEJÍCÍ LITERATURY

Východiska

Specializovaná mapa s přehledem architektonických děl Josepha Hardtmutha v krajině je dílčím výstupem projektu a má úzkou vazbu na další jeho aplikované výstupy. Představuje takto jednak samostatný výstup, ale současně je velmi cenná jeho vazba především na výsledky projektu:

Citace dalších výstupů

- KRÁLOVÁ, H. – „Hardtmuth – od uhlu k tužkařskému impériu“, výstava NTM 29.6.2022 - 26.3.2023
- Hardtmuth: Od uhlu k tužkařskému impériu, katalog výstavy (B)
- Hardtmuth: from charcoal to a pencil empire, katalog výstavy (B)
- Architektonické dílo Josepha Hardtmutha, odborná kniha (B) – zpracován rukopis

Tyto výstupy projektu představují primární zdroje poznání uplatněné v N_{map} a současně odkazují na bohatý citační aparát sekundární literatury. Pro odvození výsledků uplatněných v N_{map} jsou rozhodující níže uvedené principy:

- (1) Základem práce byl **sběr informací jejich verifikace a utřídění**. Na začátku první etapy řešení projektu byl zpracován obsahový koncept databáze, která se později stala základem informačního systému při řešení projektu. Bohužel, v průběhu řešení se ukázalo, že některé projektech a stavbách není možné získat pro všechny sledované objekty (například náklady na výstavbu nebo údaje o době trvání stavby nebo obrazovou dokumentaci zaniklých staveb). Dále pak některé historické údaje, např. doba vzniku objektu nebo jeho původní rozloha, jsou uváděny v historických pramenech nekonkrétně, v různých pramenech jsou uváděny rozdílné údaje nebo informace o objektech jsou dovozovány z nepřímých zdrojů. Součástí informačního sběru bylo ve většině případů i místní šetření.

Pro celkovou přehlednost a vytvoření badatelsky využitelného systému byla vytvořena strukturovaná databáze "stavby", která byla postupně doplňována (uchovávány verze „stavby_verze“ - aktuální verze je součástí dokumentace specializované mapy).

- (2) **Vytvoření projektu v Q-GISu** pro výběr, zobrazení a analýzy sledovaných objektů formou grafického výstupu. GIS projekt má přímou vazbu na N_{map} především pro identifikaci objektů, četnosti jejich výskytu a zpracování analýz podle rozdílných kritérií. Pro větší přehlednost a názornost výstupů byly zvoleny různé grafické výstupy:

- Přehledová mapa – měřítko 1:750 000 se základními geografickými prvky, která zobrazuje území celé ČR (viz. Obr. 1)
- Mapová okna (výřezy) pro jednotlivé lokality (Vídeň + Mödling a Lednico-Valtický areál + Rabensburg)
- Analytické mapy (přílohy)
- Garfy koláčové a sloupcové znázorňující vzájemné vazby jednotlivých staveb (objektů)

Databáze je vedena v prostředí SpatialLite, což je rozšíření SQLite pro prostorové informace (podobně jako je PostGIS pro PostgreSQL), pro jednodušší práci při terénním sběru dat ale v budoucnu pro práci méně počítačově vzdělaných uživatelů jsou vytvořeny „konverzní“ utility do formátu .xls. Excel také umožňuje snadné vytváření rozdílných grafů nad daty.

(3) Interpretace současného stavu objektů (taveb), které byly navrženy a/nebo realizovány Josephem Hardtmuthem

Terénní průzkumy představují samostatný soubor činností, jejichž cílem je získat potřebné informace na základě skutečností zjištěných in situ. V tomto ohledu významným způsobem doplňují, upřesňují a potvrzují informace zjištěné archivním průzkumem. Intenzita a podrobnost terénních průzkumů byla upravena s ohledem na specifický cíl – doplnění nebo ověření neúplných informací a archivního průzkumu a rešeršního sběru informací. Interpretace neboli výklad stavu objektu a klasifikace neboli hodnocení současného stavu mapovaných objektů se provádí prostřednictvím terénního průzkumu konkrétního objektu. K nejzákladnějším technikám sběru dat o studovaném objektu patří metoda pozorování, která je zásadní pro terénní průzkum zahradně-architektonických děl. Pro zabezpečení jednotného přístupu při posuzování objektu všemi terénními pracovníky, byl vytvořen návodný formulář s popisem jednotlivých sbíraných/ověřovaných charakteristik a ukázkové příklady.

Téměř u všech identifikovaných objektů bylo provedeno místní šetření k ověření informací získaných archivním šetřením a pořízena fotodokumentace.

Informace o jednotlivých objektech jsou pro jednoduchost exportována do souboru *xls*. Pro každý objekt jsou uvedeny jeho popisné informace:

- **Panství**   název panství na kterém byl objekt vybudován nebo plánován
- **Majitel**   majitel/zadavatel projektu (Jan I. Josef, Alois I. Josef nebo oba bratři)
- **Objekt**   název objektu nebo jeho účel
- **Stav**   stav objektu (existuje, pouze fragmenty apod.)
- **Lokalita**   název lokality nebo jméno sídla
- **Výstavba/rekonstrukce**   upřesnění o jakou šlo stavební činnost
- **Autor plánu**   autor plánu
- **Stavitel**   stavitel nebo stavební dohled
- **Doba výstavby**   doba zahájení a ukončení stavby
- **GPS souřadnice**   souřadnice objektu

Snahou řešitelů bylo získat co nejucelenější informace o objektu, jako například stavební náklady (například náklady na výstavbu Trajánův sloup Hardtmuthem vypracovaný rozpočet ze dne 4. srpna počítal s sníženou sumou v hodnotě 23 514 zlatých 54 krejcarů, přičemž jednotlivé položky vypadaly následovně: zednické a nádenické práce – 11 786 zl. 42 kr., tesařské práce – 1 174 zl. 30 kr., materiál – 5 245 zl., pomocné práce – 3 709

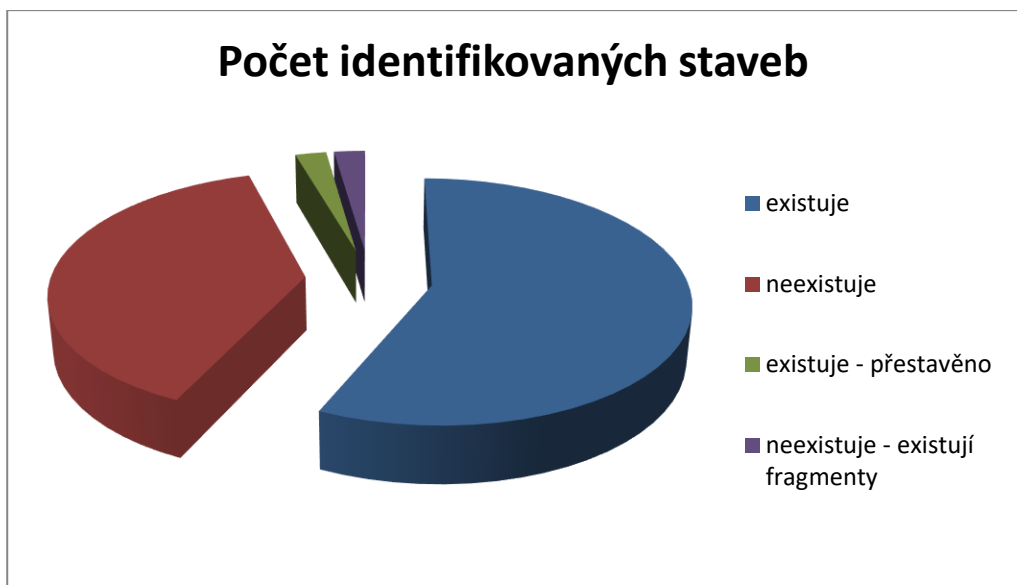
zl. 42 k), bohužel k převážné části objektů se nepodařilo tyto informace dohledat. V databázi jsou uvedeny pouze ty informace, které bylo možno dohledat pro všechny objekty, a bylo možno připravit analytické výstupy a grafy.

Dosažené původní výsledky - Interpretace

Celkem bylo analyzováno 88 staveb. Z celkového počtu bylo identifikováno 52 existujících objektů, z nichž jsou 2 objekty přestavěny (např. kostel sv. Ondřeje v Rabensburgu), 36 objektů neexistuje. Ze dvou neexistujících objektů existují pouze fragmenty a u 3 identifikovaných objektů se jednalo pouze o zamýšlenou výstavbu ve formě plánové dokumentace (např. Pyramida na hoře Anninger nebo Ostrovní obelisk v Lednicko-Valtickém areálu), ostatní neexistující objekty byly v průběhu 19. a 20. staletí přestavěny, zbourány nebo přirozeně zanikly. Příkladem přestavěného objektu je Husarský chrám, který byl v letech 1806-1807 vybudován Janem I. na místě staré jeskyně, později však byl Husarský chrám z důvodu chátrání zbořen a na jeho místě byla postavena v letech 1908 vyhlídková věž.

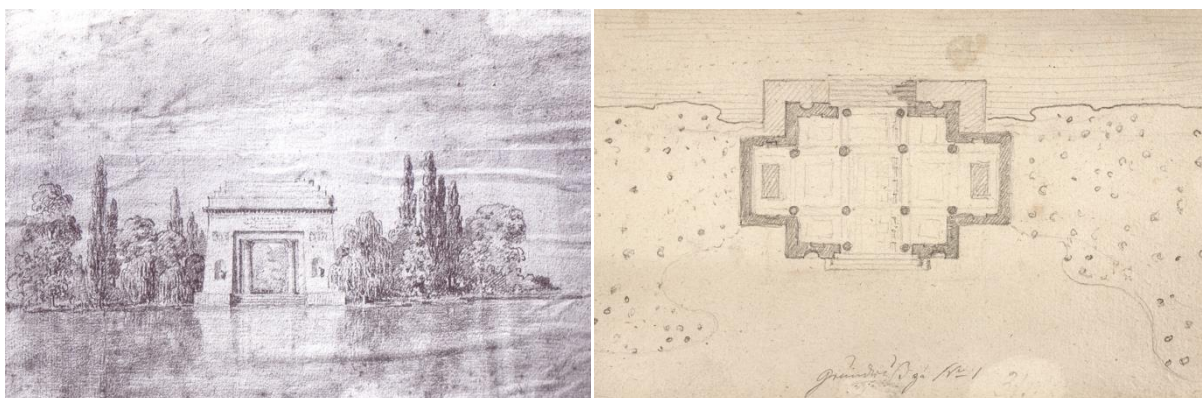

Obr. 5 – Vyhlídková věž z roku 1908 na místě zbořeného Husarského chrámu (foto J. Drozda)

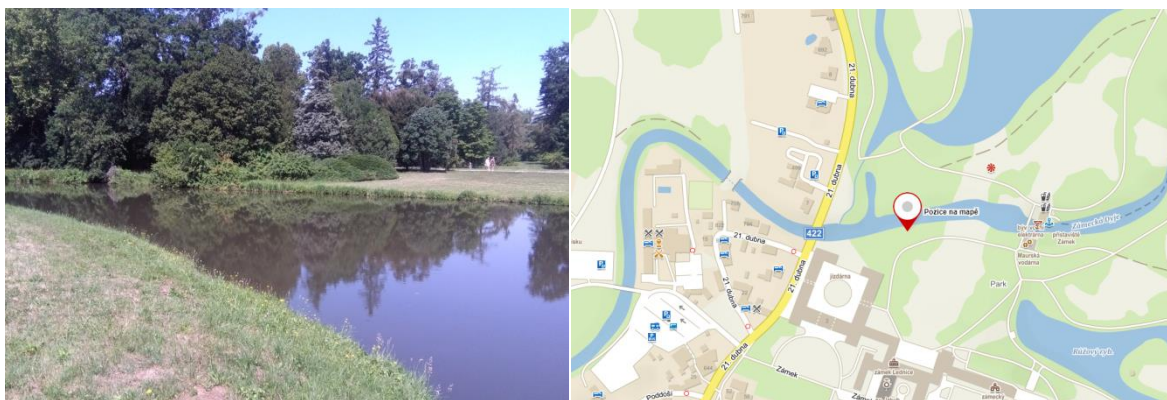

Obr. 6 – Počet identifikovaných staveb

Příkladem zaniklé stavby mohou být Staré lázně v Lednickém parku:

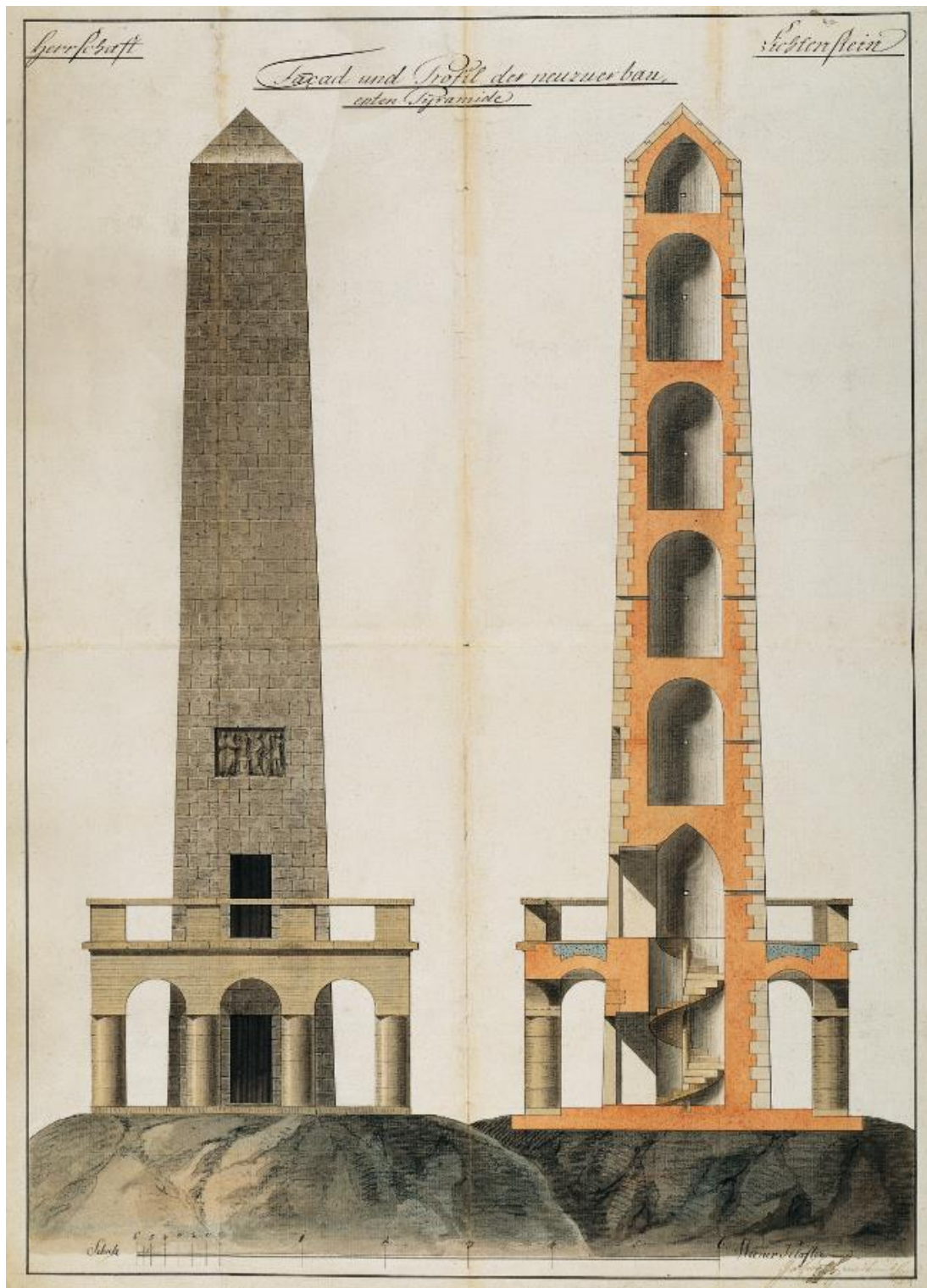

Obr. 7 – Staré lázně, varianta návrhu a půdorys, [Joseph Hardtmuth], nedatováno. (LIECHTENSTEIN. The Princely Collections, Vaduz-Vienna)

Obr. 8 – Staré lázně, fotografie místa (fota J. Drozda) a vyznačená pozice na mapě (© Mapy Seznam)

V rámci projektu se podařilo identifikovat i tři nerealizované stavby, na jejichž plánech se Joseph Hardthmut podílel - ostrovní obelisk v Lednicko-Valtickém areálu, škola v Rabensburgu a Pyramida na hoře Anninger, která měla být postavena místě Trajánova sloupu, který nebyl nikdy dokončen, neboť se objekt při stavbě zřítíl.

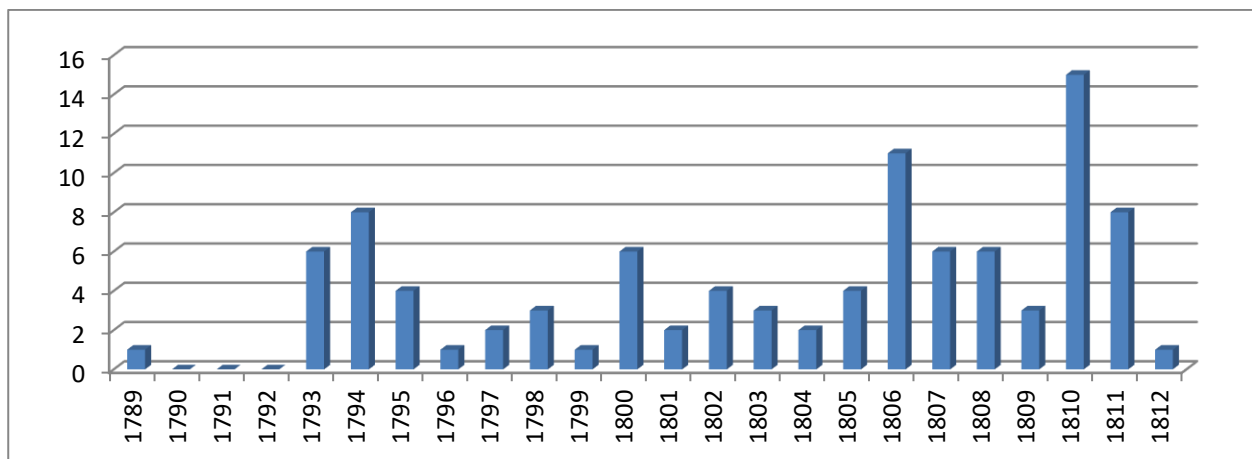

Obr. 9 – Nerealizovaná stavba - tzv. Pyramida, celkový projekt, Joseph Hardtmuth, nedatováno. (LIECHTENSTEIN. The Princely Collections, Vaduz-Vienna)

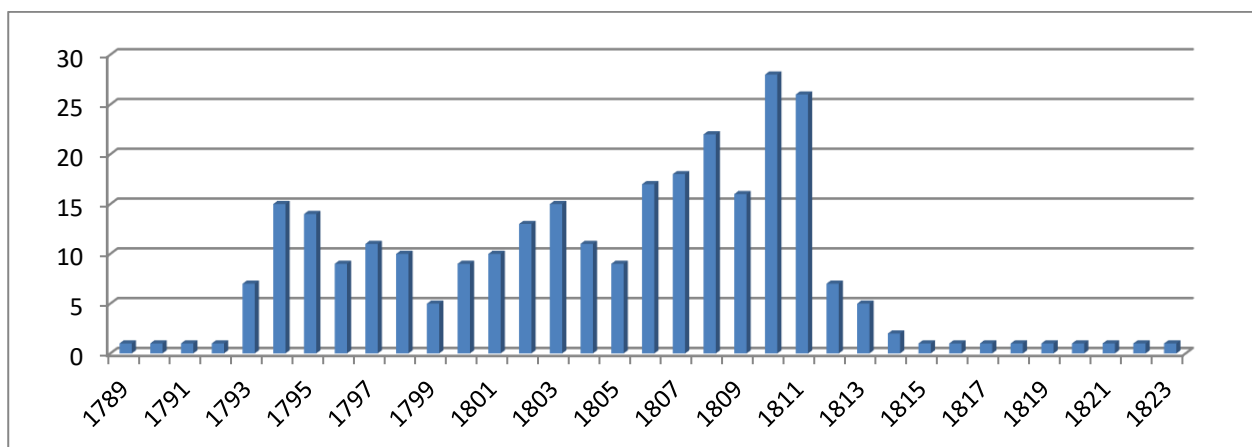
Realizované stavby a rekonstrukce Josepha Hardtmutha v letech 1789 – 1823

Pro bratry Aloise I. Josefa a Jana I. Josefa Lichtenštejny realizoval v letech 1789 až 1823 Joseph Hardtmuth celkem 85 staveb (52 výstaveb a 32 rekonstrukcí). První stavba byla zahájena v roce 1789 (palác na Herrengaße 1879 – 17 98) a poslední byla zahájena v roce 1812 (zámek - oficírské křídlo 1812 – 1813). Některé objekty Joseph Hardtmuth rekonstruoval i opakovaně (například hřebčín a dvůr v Rabensburgu celkem třikrát v letech 1793-1795, 1802-1803 a naposledy v roce 1811).

Obr. 10 – Počet zahájených staveb v jednotlivých letech

Některé stavby byly realizovány během jediného roku (Lednický obelisk – 1798), zatím co některé stavby byly realizovány v průběhu několika let (Kolonáda Reistna v Lednici 1810-1823). V některých rocích bylo současně realizováno více než 20 staveb.

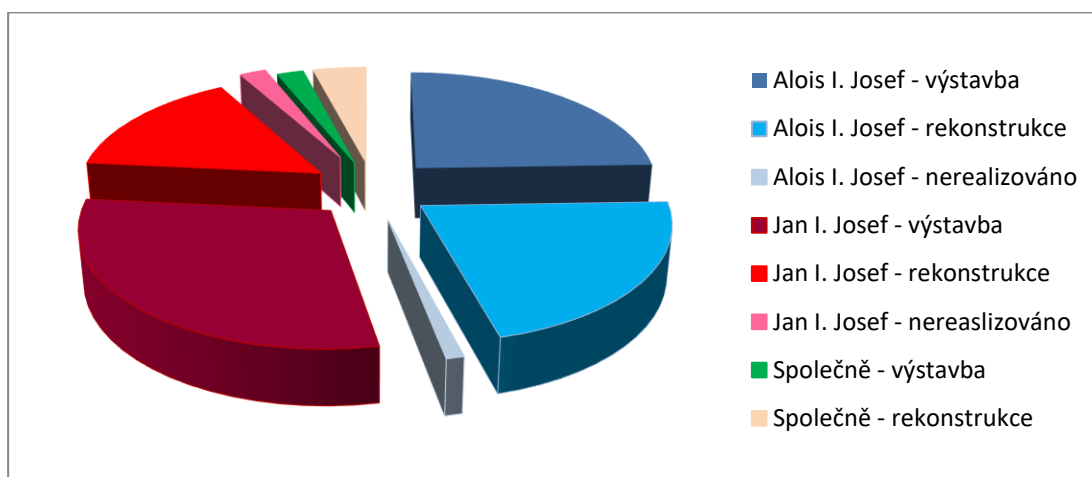
Obr. 11 – Počet současně realizovaných staveb v jednotlivých letech

Z uvedeného grafu je zřejmé, že nejvíce staveb Joseph Hardtmuth realizoval v letech 1794 až 1811. Po roce 1815 realizoval (dokončoval) již jedinou stavbu (Kolonáda Reistna ve Valticích 1810-1823).

Stavby a rekonstrukce pro Aloise I. Josefa a Jana I. Josefa z Lichensteina

Joseph Hardtmuth pracoval pro oba bratry Lichensteiny – Aloise I. Josefa a Jana I. Josefa. Pro Aloise I. Josefa realizoval v letech 1789 až 1814 celkem 46 staveb, z toho 21 rekonstrukcí a jeden projekt nebyl realizován

(škola v Rabensburgu). Pro Jana I. Josefa realizoval v letech až shodně 46 staveb, z toho celkem 15 rekonstrukcí a dva projekty nebyly realizovány (Ostrovní obelisk v Lednicko-Valtichém areálu a Pyramida na hoře Anninger). Pouze pět staveb bylo objednáno oběma bratry (2 výstavby a 3 rekonstrukce).

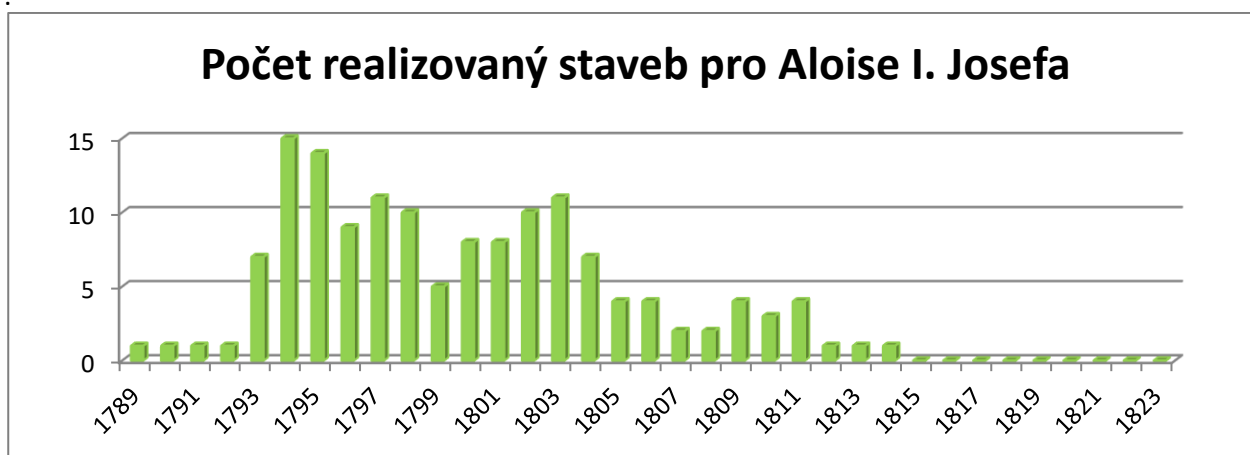
Obr. 12 – Počet realizovaných staveb a rekonstrukcí podle zadavatelů

Stavby pro Aloise I. Josefa

Alois I. Joseph von Liechtenstein (*14 .5 .1759 + 24. 3. 1805). Jeho největším zájmem bylo lesnictví a zahradnictví, okolo svých sídel nechal vysadit mnoho stromů původem ze zámoří, jak z estetických, tak i ekonomických důvodů. Nechal také upravit lednický zámecký park ornamentálními stavbami. Za jeho vlády též začalo budování Vranovsko-křtinského lichtenštejnského areálu, který se rozkládá v Pozořickém panství. Alois nechal postavit nový palác ve Vídni a v letech 1797-1804 nechal postavit Minaret v Lednickém zámeckém parku.

Pro Aloise I. Josefa Joseph Hardtmuth realizoval celkem 41 staveb v období 1789 až 1814. Převazovaly hospodářské stavby (celkem 19) a stavby patronátní (13) a z celkového počtu bylo 24 objektů nová výstavba.

Obr. 13 – Počet realizovaných staveb a rekonstrukcí pro Aloise I. Josefa

Stavby pro Jana I. Josefa

Jan I. Joseph von Liechtenstein (*26. 6. 1760, + 20. 4. 1836) Jan Josef si zvolil vojenskou kariéru a ve 22 letech nastoupil do armády v hodnosti poručíka. Později během osmanských válek v Evropě se stal plukovníkem. Na významu získal během napoleonských válek, kdy byl povýšen na post polního maršála a stal se vrchní velitelem armády Rakouského císařství. Vedl rakouské vojsko v bitvě u Slavkova.

Pro Jana I. Josefa Joseph Hardtmuth realizoval celkem 43 staveb v období 1805 až 1823. Všechny stavby byly reprezentativního charakteru. Vzhledem ke své vojenské kariéře byla část staveb zaměřena na oslavu armády (Husarský chrám v Mödlingu, triumfální brána v Sparbachu, oficírské křídlo na zámku v Lednici, Rytířská síň v Úsově). Nechal také postavit několik obelisků.

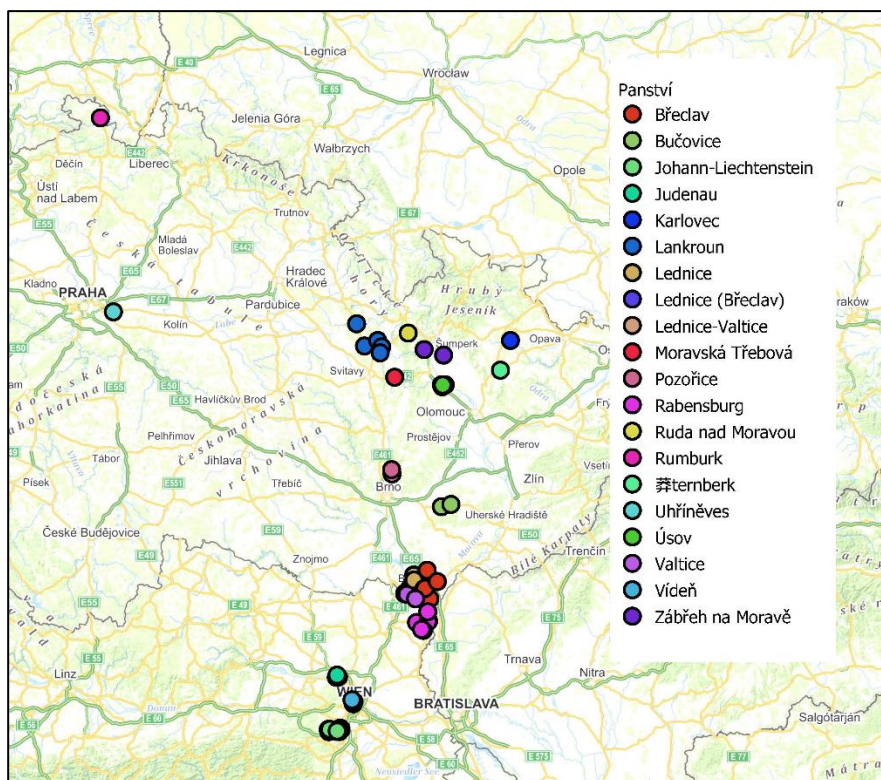
Obr. 14 – Počet realizovaných staveb a rekonstrukcí pro Jana I. Josefa

Stavby a rekonstrukce na Lichensteinských panstvích a ve Vídni

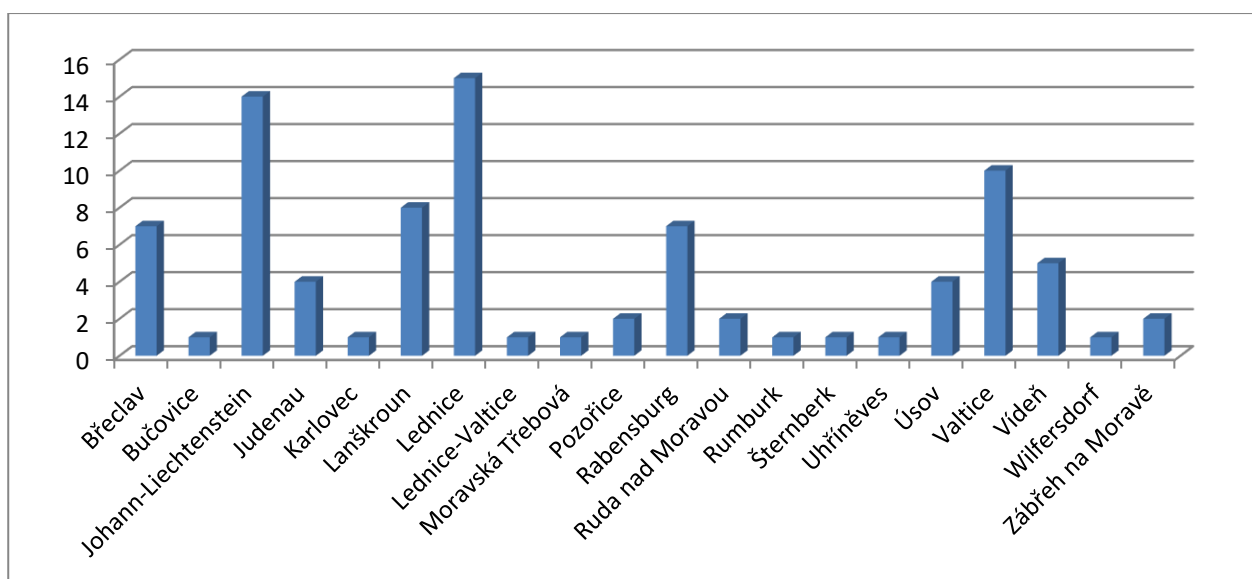
Joseph Hardtmuth realizoval výstavbu a rekonstrukci pro Lichensteiny prakticky na všech jejich panstvích v Čechách, na Moravě ve Slezsku a v Dolním Rakousku. Avšak nejvíce staveb bylo realizováno na Moravě, a v Dolním Rakousku.

Tabulka Počet objektů po panstvích

Panství	Počet staveb/rekonstrukcí	Panství	Počet staveb/rekonstrukcí
Břeclav	7	Rabensburg	7
Bučovice	1	Ruda nad Moravou	2
Johann-Liechtenstein	14	Rumburk	1
Judenau	4	Šternberk	1
Karlovec	1	Uhříněves	1
Lanškroun	8	Úsov	4
Lednice	15	Valtice	10
Lednice-Valtice	1	Vídeň	5
Moravská Třebová	1	Wilfersdorf	1
Pozořice	2	Zábřeh na Moravě	2

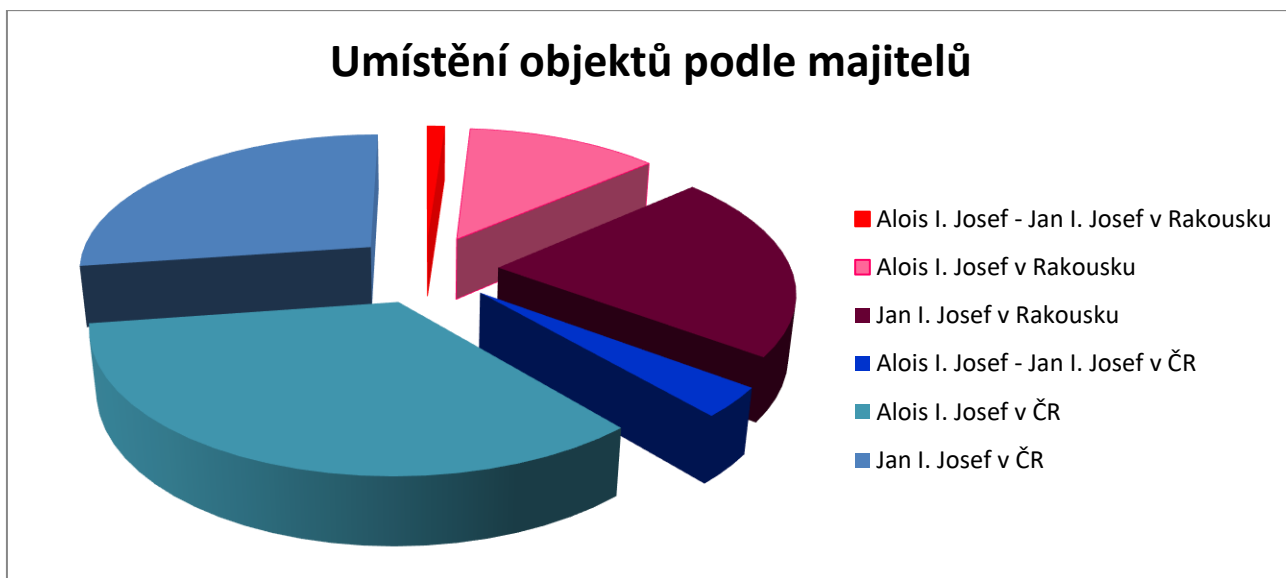

Obr. 15 – Jednotlivá panství, na kterých Joseph Hardtmuth prováděl stavební nebo projektovou činnost

Obr. 16 – Počet realizovaných staveb a rekonstrukcí Josephem Hardtmuthem po jednotlivých panstvích

Z celkového počtu 88 objektů jich je 31 v Rakousku a 57 v České republice. Zadavatelem největšího počtu staveb a rekonstrukcí v Rakousku byl Jan i. Josef (celkem 20 staveb) a v ČR byl největším zadavatelem Alois I. Josef (celkem 33 staveb).

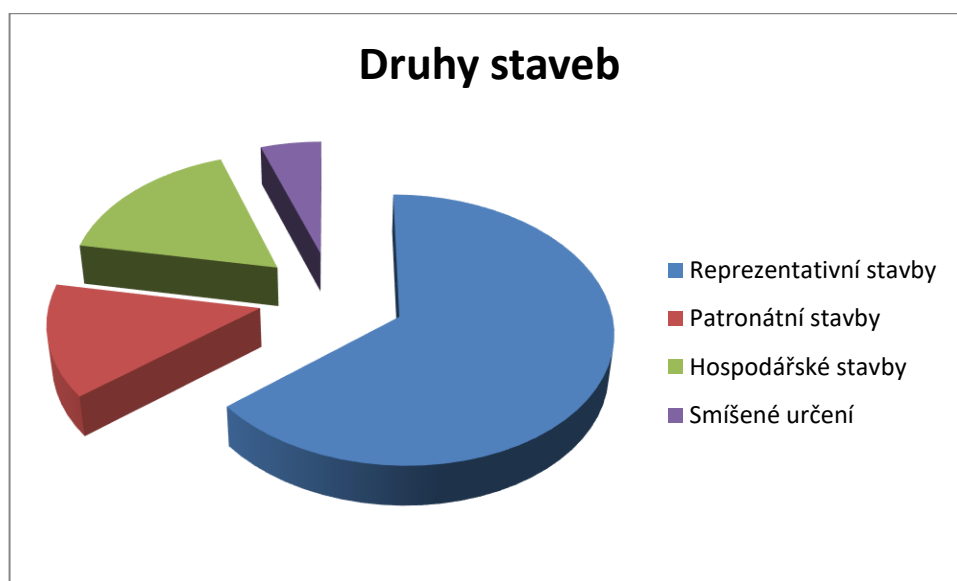

Obr. 17 – Rozložení objektů podle umístění a majitele

Druhy realizovaných staveb

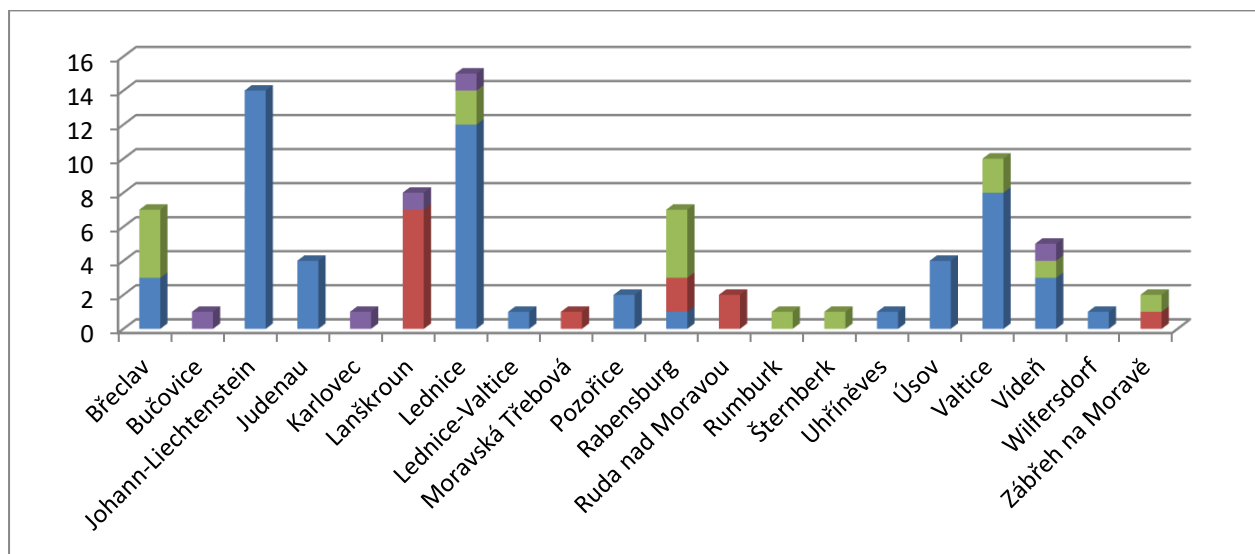
Stavby a rekonstrukce pro Lichensteiny zahrnovaly celou škálu objektů, od hospodářských budov, přes reprezentační prostory (knížecí domy, zámky) a patronátní stavby (kostely, školy) až povoluptuární stavby zahrad a parků. Z celkového počtu 88 objektů bylo identifikováno celkem 54 objektů jako reprezentativní stavby, 13 objektů jako patronátní stavby, 16 hospodářských objektů a 5 objektů smíšeného určení (například zámek a byt správce v Karlovci).

Pro zpracování byly zvoleny 4 kategorie – Reprezentativní stavby, Patronátní stavby, Hospodářské stavby a stavby smíšeného určení.

Obr. 18 – Druhy staveb

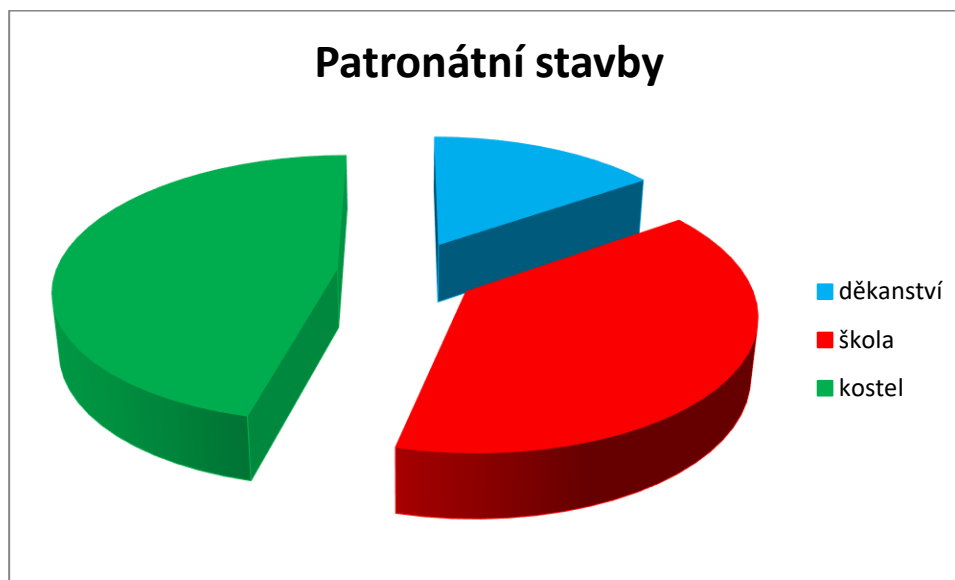
Na následujícím grafu je rozložení druhů staveb po jednotlivých panstvích. Je zřejmé, že reprezentativní stavby se soustřeďují na Moravu (oblast Valtice, Lednice a Břeclav) a na Dolní Rakousko (Vídeň, Johann-Liechtenstein a Wilfersdorf)

Obr. 19 – Druhy staveb podle panství (legenda viz předchozí obrázek)

Patronární stavby

Patronátní stavby, která Joseph Hardthmut projektoval nebo i realizoval, byly školy (5), děkanství (2) a hlavně kostely (6).

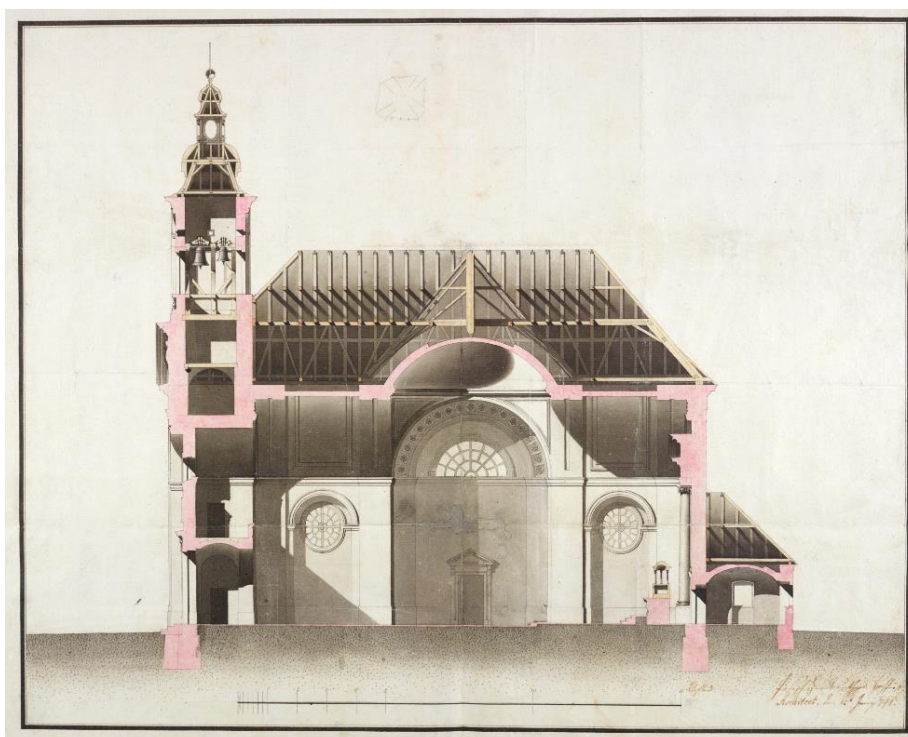

Obr. 20 – Patronátní stavby

Příkladem patronátní stavby může být kostel sv. Jakuba Většího v České Třebové (1794 – 1801)

Obr. 21 – patronátní stavba - kostel sv. Jakuba Většího v České Třebové (foto F. Hulec)

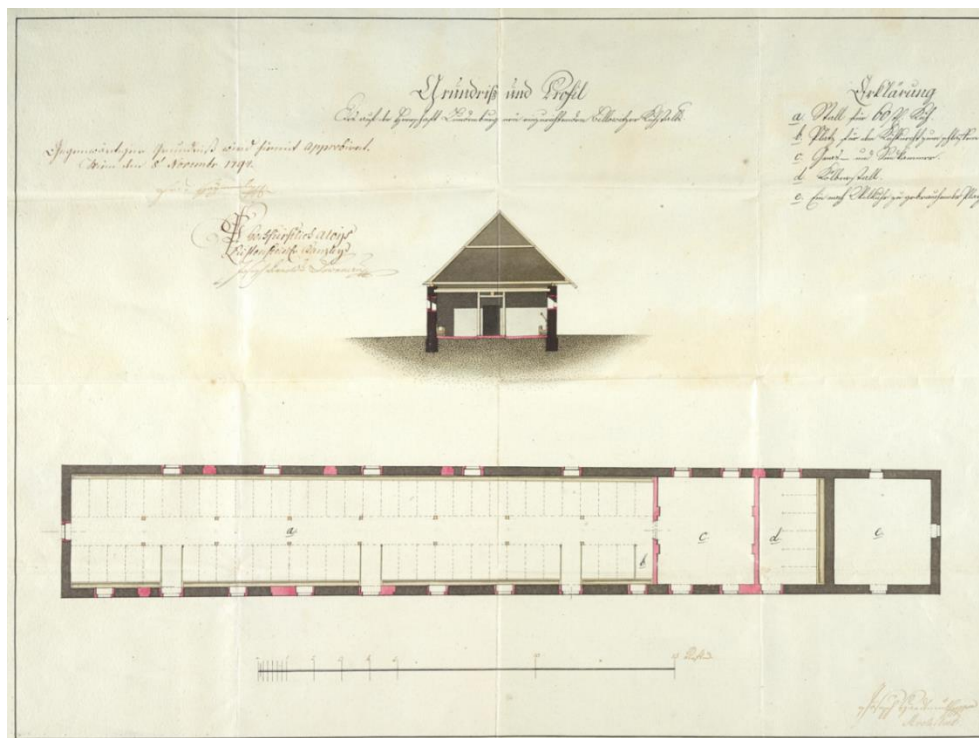
Obr. 22 – kostel sv. Jakuba Většího v České Třebové, podélný řez, Joseph Hardtmuth, 1794. (LIECHTENSTEIN. The Princely Collections, Vaduz-Vienna)

Hospodářské stavby

Hospodářských staveb Joseph Hardmuth realizoval celkem 16, z toho bylo 9 rekonstrukcí a výstavba 6-ti nových objektů. Z celkového počtu je 5 objektů v Dolním Rakousku (4 v Rabensburgu a pivovarská sladovna ve Vídni). Zajímavostí je převážná většina (15) byla objednána Aloisem I. Josefem a zbývající objekt (parforsní zeď ve Valticích) byl objednána oběma bratry. V současnosti z 16 hospodářských objektů existují v původní podobě pouze 4 objekty.

Obr. 23 – hospodářská stavba - kravín Hrušky (foto J. Drozda)

Obr. 24 – kravín ve Velkých Bílovicích, návrh úprav, Joseph Hardtmuth, 1794. (LIECHTENSTEIN. The Princely Collections, Vaduz-Vienna)

Reprezentativní stavby

Největší počet všech objektů představují Reprezentativní stavby, celkem 54 objektů, z nichž již 18 objektů neexistuje. Přes polovinu (31 objektů) jich bylo slizová v ČR a 24 v Rakousku. Nejvíce reprezentativních staveb bylo realizováno na panství Johann-Liechtenstein (14) a v Lednici (12), zatím co na několika panstvích nebyly reprezentativní stavby Josephem Hardthmutem vůbec realizovány (Šternberk, Kralovec, Rumburk a pod.).

Jednalo se o širokou škálu prací (rekonstrukce i výstavba) i velice rozmanité objekty (přestavba rodinného sídla, výstavba reprezentativních budov, výstavba romantických objektů až po vyhlídkové věže a altány.

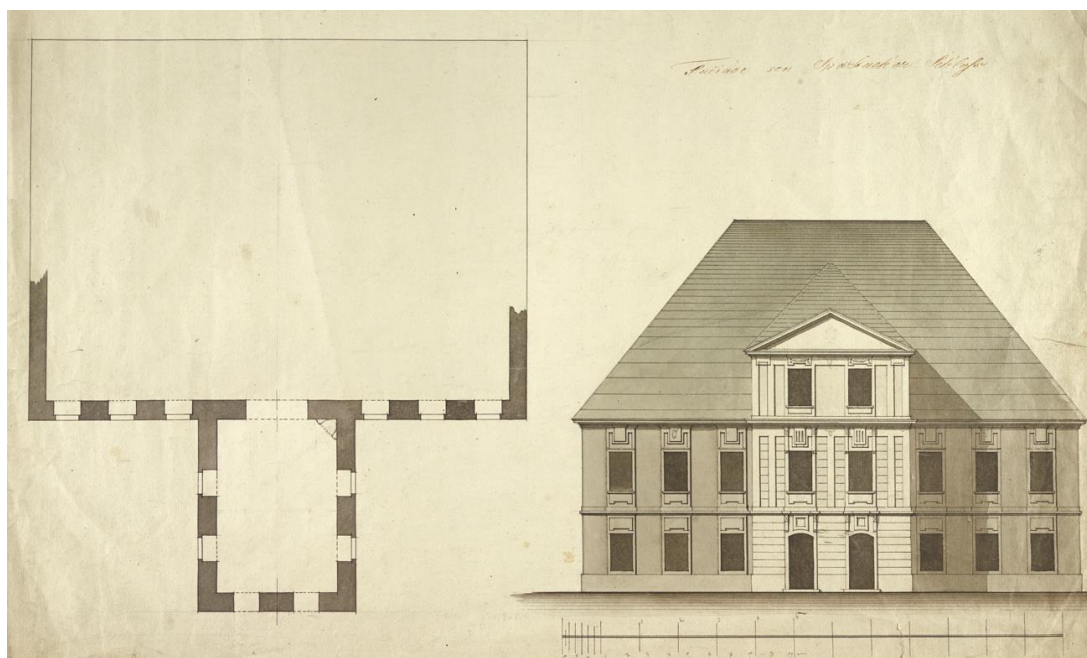
Obr. 25 – hrad Veste Liechtenstein (foto J. Drozda)

Obr. 26 – hrad Veste Liechtenstein, Giovanni Maria Monsorno, 1822. (Státní zámek Konopiště)

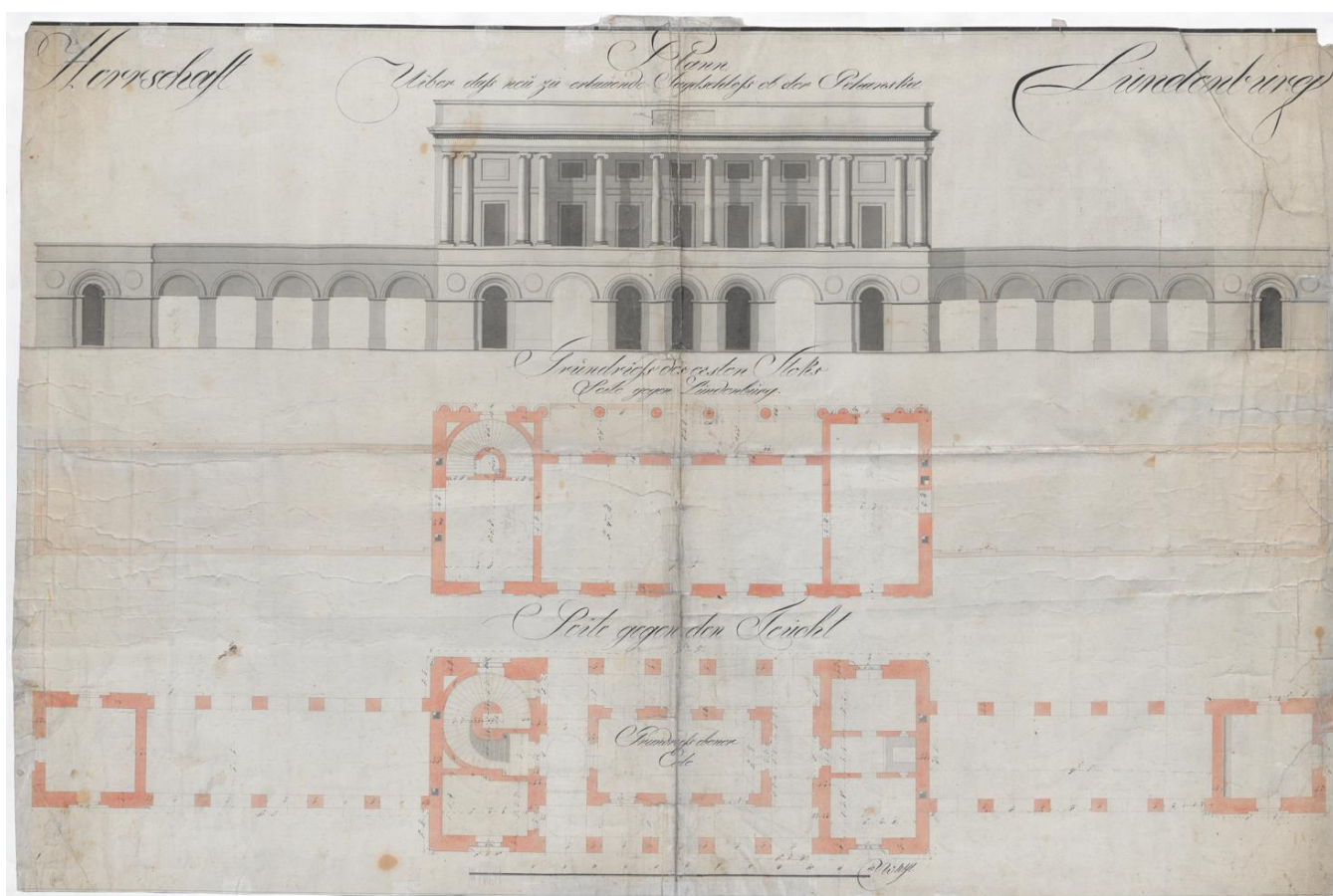
Obr. 27 – zámeček Sparbach (foto J. Drozda)

Obr. 28 – Sparbach, zámeček, půdorys a návrh fasády, [Joseph Hardtmuth], nedatováno. (LIECHTENSTEIN. The Princely Collections, Vaduz-Vienna)

Obr. 29 – Pohansko u Břeclavi (foto F. Hulec)

Obr. 30 – Pohansko, celkový projekt, [Joseph Hardtmuth], nedatováno. (Moravský zemský archiv v Brně)

Seznam použité primární literatury:

JUŘÍK, Pavel. *Moravská dominia Liechtensteinů a Dietrichsteinů*.

III. Popis metody

Tvorba výsledky N_{map} byla realizována v návaznosti na ostatní výstupy projektu v postupných krocích.

- (1) Rešerše, archivní průzkum a sběr informací o zájmových objektech, návrh struktury sledovaných popisných charakteristik objektů (sémantické informace) strukturované databáze, která se stala základem pro zpracování databáze objektů.
- (2) Ověření existence objektů – místní šetření, identifikace lna leteckých snímcích,
- (3) Naplňování databáze, především základními popisnými údaji, údaji o lokalizaci a popřípadě průběhu hranice objektu– založení datového modelu databázovém prostředí..
- (4) Terénní průzkum. Při terénním průzkumu byla pozornost zaměřena na doplnění popisných informací a pořízení fotografické dokumentace..
- (5) Tvorba kartografického díla – souboru map na základě principů uvedených v kap. I.

Cílem řešitelů je po celou dobu řešení projektu používat otevřená řešení a volně dostupné programové vybavení (OpenSource) tak, aby výsledky řešení mohly být volně šiřitelné bez nutnosti nákupu nebo vazby na určitý software.

Odkaz na příslušnou výzkumnou aktivitu, na jejímž základě výsledek typu Specializovaná mapa s odborným obsahem vznikl

Výsledek vznikl na základě podpory při řešení projektu DG18PO20VV003; „Hardtmuth – od uhlu k tužkařskému impériu“,

